

Borås kommun

boras.stad@boras.se

Beslut efter uppföljning för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Erikslundskolan 7-9

i Borås kommun

Uppföljning av tillsyn i Erikslundskolan

Skolinspektionen genomförde tillsyn av Borås kommun under hösten 2016. Skolinspektionen fattade den 20 december 2016 beslut efter tillsyn av Erikslundskolan. I beslutet konstaterades flera brister i skolans verksamhet, bl.a. i skolans arbete med extra anpassningar och särskilt stöd och i arbetet med betyg och bedömning. Kommunen förelades – vid vite (800 000 kr) – att avhjälpa bristerna. Efter uppföljning av beslutet kunde Skolinspektionen konstatera att en brist inom området extra anpassningar och särskilt stöd kvarstod. Borås kommun förelades därför på nytt, i beslut den 30 augusti 2017, att avhjälpa bristerna i verksamheten. Även denna gång förenades föreläggandet med vite (600 000 kr). Senast den 1 december 2017 skulle kommunen ha vidtagit åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. Borås kommun har den 1 december 2017 inkommit med en redovisning av de åtgärder som vidtagits.

Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av de brister som framkom i beslutet den 30 augusti 2017 och som konstaterades i årkurs 7-9. Uppföljningen bygger på den redovisning av vidtagna åtgärder som Borås kommun inkom med den 1 december 2017, de uppgifter som framkom under Skolinspektionens uppföljningsbesök den 7, 14 och 15 december 2017 samt uppgifter som framkom i intervju med representanter för huvudmannen den 18 december 2017. Därtill ingår i uppföljningen de uppgifter och kompletterande dokument som huvudmannen inkom med till Skolinspektionen den 17 och 18 december 2017 samt den 17 januari 2018.

I den redovisning av vidtagna åtgärder som huvudmannen lämnat till Skolinspektionen uppger huvudmannen att Erikslundskolan sedan höstterminen 2017 är indelad i två skolenheter; Erikslundskolan F-6 och Erikslundskolan 7-9. Då de brister som konstaterades i beslutet den 30 augusti 2017 härrörde ur årskurs 7-9 avser Skolinspektionens uppföljning Erikslundskolan 7-9. Därmed avslutas tillsynen avseende Erikslundskolan F-6.

Sammanfattning av kvarstående brister

Enligt Skolinspektionens bedömning är nedanstående brister ännu ej tillfullo åtgärdade. Skolinspektionen konstaterar att Borås kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

Beslut

2018-03-05

3 (25)

Dnr 43-2016:4680

Skolinspektionens ingripande

	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
Extra anpassningar och särskilt stöd		
Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.	Föreläggande vid vite	2018-06-01

Sammanfattning av nya brister som framkommit vid uppföljning

I samband med uppföljningen har Skolinspektionen identifierat nya brister. Skolinspektionen konstaterar att Borås kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

Skolinspektionens ingripande

	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
Extra anpassningar och särskilt stöd		
Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd.	Föreläggande vid vite	2018-06-01
Trygghet och studiero och åtgärder mot kränkande behandling		
Rektorn säkerställer inte att utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som	Föreläggande vid vite	2018-06-01

Beslut

2018-03-05
4 (25)
Dnr 43-2016:4680

präglas av trygghet och studiero.		
Lärare, eller annan personal, som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler inte detta till rektorn. Rektorn anmäler inte till huvudmannen då det kommit till rektorns kännedom att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten.	Föreläggande vid vite	2018-06-01
Förutsättningar för lärande		
Rektorn säkerställer inte att eleverna deltar i utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Uteblir en elev utan giltigt skäl ser inte rektorn till att elevens vårdnadshavare informeras samma dag.	Föreläggande	2018-06-01

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Skolinspektionens beslut

Vid uppföljning av tidigare beslut konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen inte avhjälpt den påtalade bristen. Skolinspektionen konstaterar även att en av bristerna inom arbetsområdet Extra anpassningar och särskilt stöd, som i beslutet den 30 augusti 2017 bedömts vara avhjälpt, återigen föreligger. Det har även framkommit nya brister i samband med uppföljningen. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen skyndsamt vidtar åtgärder för att avhjälpa samtliga brister.

Frågan om utdömande av vitesbeloppet som riktats mot Borås kommun i Skolinspektionens beslut den 30 augusti 2017, kommer att behandlas separat.

Då de brister som konstaterades i beslutet den 30 augusti 2017 härrörde ur årskurs 7-9 avser Skolinspektionens uppföljning Erikslundskolan 7-9. Därmed avslutar Skolinspektionen tillsynen avseende Erikslundskolan F-6.

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Borås kommun att vid vite av 1 000 000 kr senast den 1 juni 2018 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Om Borås kommun inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av vitet.

Extra anpassningar och särskilt stöd*Bedömning av brist*

Skolinspektionen konstaterar att Borås kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)
- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 8-12 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att ansvariga på skolenheten utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.

Beslut

2018-03-05

6 (25)

Dnr 43-2016:4680

- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ska rektorn se till att eleven ges sådant stöd på det sätt och i den omfattning som den enskilde eleven behöver, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.
- Rektorn ska se till att åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska elevens behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå samt när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som ansvarar för uppföljningen respektive utvärderingen.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen inledde tillsynen av Erikslundskolan under hösten 2016, som vid tiden för tillsyn hade årskurs F-9, och fann då bland annat att alla elever inte fick det särskilda stöd som de hade rätt till, vilket ledde till att Skolinspektionen fattade ett beslut om föreläggande den 20 december 2016. Föreläggandet förenades med ett vite om 800 000 kr till följd av att flera av de konstaterade bristerna bedömdes som allvarliga och omfattande.

Skolinspektionen konstaterade i beslutet i december 2016 bland annat att skolenheten inte hade ett fungerande arbete för att uppmärksamma, anmäla och skyndsamt utreda om elever har behov av särskilt stöd i de fall extra anpassningar inte bedömdes vara tillräckliga för att eleven skulle nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Skolinspektionen konstaterade också att de ansvariga på skolenheten inte gav elever i behov av särskilt stöd det särskilda stöd som de behövde. Detta eftersom skolans resurser ibland tilläts begränsa det särskilda stöd en elev erbjöds. I beslutet angavs att Borås kommun senast den 28 april 2017 skulle inkomma med en redovisning över åtgärder för att avhjälpa de påtalade bristerna. En sådan redovisning inkom till Skolinspektionen den 28 april 2017.

Efter uppföljning av beslutet från december 2016 meddelade Skolinspektionen ett nytt beslut den 30 augusti 2017. Denna gång förenades föreläggandet i beslutet med vite om 600 000 kr. Skälet till Skolinspektionens beslut att förelägga huvudmannen på nytt var att det kvarstod brister i Erikslundskolans arbete med att utreda behovet av särskilt stöd för de elever som riskerade att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Av de exempel på utredningar om särskilt stöd som Skolinspektionen tog del av framgick inte alltid elevens behov. I flera fall konstaterades att eleven var i behov av vidare utredning för att stödbehovet skulle kunna fastställas. Vidare utreddes inte alla elever som riskerade att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås trots att extra anpassningar inte bedömts ha varit tillräckliga för att hjälpa eleven. Borås

kommun förelades att senast den 1 december 2017 komma in med en redovisning över de åtgärder som kommunen vidtagit för att avhjälpa bristerna. En sådan redovisning inkom till Skolinspektionen den 1 december 2017.

Huvudmannens redovisade åtgärder

I den redovisning av vidtagna åtgärder som huvudmannen lämnat till Skolinspektionen uppger huvudmannen att Erikslundskolan sedan höstterminen 2017 är indelad i två skolenheter; Erikslundskolan F-6 och Erikslundskolan 7-9. Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av de brister som i tidigare beslut den 30 augusti 2017 konstaterats i årskurs 7-9 på Erikslundskolan och som numera ingår i skolenheten Erikslundskolan 7-9. Såvitt avser årskurserna 7-9 har huvudmannen angett följande i den redovisning som inkommit till Skolinspektionen.

I redovisningen skriver huvudmannen bland annat att alla elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås är identifierade, att elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd är utredda och att åtgärdsprogram är upprättade och kommunicerade med vårdnadshavare. Enligt huvudmannen har rektorn kontrollerat att dokumentationen av särskilt stöd finns på plats samt att uppföljningar har gjorts. Gällande det särskilda stöd som eleverna är i behov av skriver huvudmannen att det bland annat ges i form av speciallärartid, stöd av lärare i mindre grupp, dubbelbemannade lektioner, assistentstöd, undervisning i nybörjarengelska och undervisning i mindre grupper. På skolenheten finns också en ELOF-verksamhet för elever med långvarig frånvaro och en särskild undervisningsgrupp för nyanlända elever i behov av att prioritera det svenska språket. Enligt huvudmannen får alla elever i behov av särskilt stöd någon form av stöd. Dock konstaterar huvudmannen i redovisningen till Skolinspektionen att det på skolenheten saknas tillräcklig tillgång till speciallärare för att tillgodose stödbehoven för alla de elever som enligt huvudmannen är i behov av sådant stöd och att huvudmannen därför behöver rekrytera ytterligare en speciallärare.

Skolinspektionens utredning

För att komplettera huvudmannens redovisning gjorde Skolinspektionen ett uppföljningsbesök på Erikslundskolan 7-9 den 7, 14 och 15 december 2017. Inför uppföljningsbesöket bad Skolinspektionen att under uppföljningsbesöket få ta del av betygskataloger, samtliga utredningar om särskilt stöd, samtliga upprättade åtgärdsprogram och samtliga beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram för eleverna i årskurs 7-9. Vid besöket tog Skolinspektionen del av dessa dokument. Vidare intervjuades elever, lärare,

elevhälsorepresentanter och rektorn. Därtill genomfördes en intervju med verksamhetschef, elevhälsochef samt grundskolenämndens ordförande den 17 december 2017.

Stödbehoven för alla elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås utreds inte.

Av betygskataloger framgår att det på Erikslundskolan 7-9 finns elever som har och har haft betyget F i ett eller flera ämnen sedan flera terminer tillbaka, men som saknar utredning för att klargöra om eleven är i behov av särskilt stöd för att nå de mål som minst ska uppnås. I intervjuer bekräftas detta av rektorn, representanter från elevhälsan och lärare. Rektorn säger att det finns elever som är i behov av utredning men att man inte hunnit med att utreda alla dessa. Enligt rektorn beror det på att det är många elever som väntar på utredning och att de som ska genomföra utredningarna inte alltid vet vad de ska göra. Elevhälsorepresentanter säger att det finns elever som haft väldigt många F i flera terminer men som inte är utredda, trots att lärare bedömt att extra anpassningar inte är tillräckliga för att dessa elever ska nå de mål som minst ska uppnås. De säger att de ligger efter med utredningar av elevers stödbehov och att processen att utreda elevernas stödbehov går långsamt. Enligt elevhälsorepresentanter ska lärare enligt skolans rutiner anmäla till rektorn eller elevhälsan när de befارar att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, men säger att inte alla lärare följer denna rutin. I praktiken innebär det att det finns elever som fått betyget F utan att elevhälsan eller rektorn haft kännedom om att dessa riskerat att inte nå målen. Lärare säger i intervju att det finns elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås men vars stödbehov inte är utredda, trots att de anmäler till elevhälsan i de fall de bedömer att en elev, trots extra anpassningar, riskerar att inte nå minst betyget E.

Verksamhetschefen och grundskolenämndens ordförande säger i intervju att de inte känner till att det finns elever som under flera terminer haft betyget F i flera ämnen utan att stödbehoven har utretts. De säger att de inte fått någon annan information än att de elever som inte når målen är utredda.

Skolans utredningar om särskilt stöd är i flera fall bristfälliga.

I flera av de utredningar som Skolinspektionen tagit del av i samband med uppföljningsbesöket konstateras att ytterligare utredning behövs för att kunna fastställa vilken typ av särskilt stöd som eleven är i behov av. I utredningen för exempelvis en elev anges att utredningen av elevens stödbehov är "bristfällig". Av dokumentationen framgår att rektorn uppdragit till lärare att medverka i utredningen genom att svara på fyra frågor men att inte alla lärare inkommit

med den efterfrågade informationen. I utredningen anges att "det är rimligt att anta att utöver de behov som framgår av kartläggningen finns det ytterligare, eftersom alla lärare inte har svarat". Vidare framgår att det för eleven inte finns några tidigare utredningar eller upprättade åtgärdsprogram av vilka elevens stödbehov framgår. I utredningen för en annan elev står det bland annat att "eventuellt bör en fördjupad pedagogisk utredning genomföras för att klarlägga om det föreligger andra hinder för X lärande och utveckling". I utredningen för en tredje elev anges att eleven "behöver utveckla förmågor i förhållande till kunskapskraven enligt läroplanen i samtliga teoretiska ämnen". Av utredningen framgår dock inte vilken typ av stöd eleven är i behov av för att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. I utredningen för en fjärde elev anges att skolan bör utreda elevens språkliga förmåga: "För att veta vilket stöd som behövs, kan förslagsvis en språklig utredning vara till gagn för att utreda behovet." I utredningen för en femte elev anges att eleven behöver "få den språkliga förmågan utredd både vad gäller elevens andraspråkskunskaper och den språkliga förmågan". För flera elever anges i utredningar att en orsak till den bristande måluppfyllelsen antas vara frånvaro och att orsakerna till frånvaron bör utredas vidare. Trots att det i de ovanstående utredningarna har angetts att vidare utredning behöver genomföras har så inte skett.

Rektorn säger i intervju att det av utredningarna inte alltid går att utläsa elevernas stödbehov. Enligt rektorn beror det bland annat på att utredningarna inte är allsidiga och att inte alla elevhälsans kompetenser är delaktiga i arbetet med att utreda elevers stödbehov. Till exempel har inga sociala eller medicinska utredningar genomförts sedan rektorn tillträdde under vårterminen 2017 och orsaker till oroväckande hög frånvaro har inte utretts för alla elever. Därtill säger rektorn att det bland lärare finns en osäkerhet kring hur utredningarna ska gå till och att det saknas systematik i arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd. Detta i kombination med ett stort antal elever vars stödbehov ska utredas har lett till att man inte hunnit utreda alla elever som är i behov av en utredning på ett sätt som gör att elevens stödbehov framgår. Rektorn säger vidare att hon haft som ambition att gå igenom alla utredningar och åtgärdsprogram samt alla elever som fått betyget F i ett eller flera ämnen, men att detta inte hunnits med. Bland annat beror det på att det ofta uppstår konflikter på skolan som rektorn behöver hantera. (Se vidare bedömningsområdet Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling nedan.)

Representanter från elevhälsan bekräftar i intervju att utredningarna för flera elever på Erikslundskolan 7-9 inte är fullständiga och att elevernas stödbehov inte utreds allsidigt. Med några enstaka undantag uppges specialpedagogen vara den enda av elevhälsans representanter som är delaktig i utredningar. Detta trots att man konstaterat att flera elever är i behov av ett medicinskt,

socialt och/eller psykologiskt perspektiv i utredningen. Till exempel saknas det för en elev en psykologisk utredning, trots att man bedömt att eleven varit i behov av en sådan sedan flera år tillbaka och för flera elever saknas utredning om orsaker till oroväckande frånvaro. Enligt elevhälsorepresentanter saknas det i utredningarna för flera elever ett tillräckligt underlag för att kunna bedöma elevernas stödbehov. En av orsakerna uppges vara bristande kompetens bland lärare som ska genomföra utredningen och att inte lärare som undervisar eleven medverkar i utredningar.

Lärare uppger i intervju att det i utredningar och åtgärdsprogram inte alltid framgår vilka stödbehov eleverna har. De säger att det ibland är svårt att veta vilka behov elever har, även i de fall det finns en utredning av stödbehoven. Detta eftersom stödbehoven inte alltid framkommer i utredningen.

Elever får inte alltid det särskilda stöd som utredningar visar att de är i behov av.

Rektorn säger i intervju att det finns elever på Erikslundskolan 7-9 som inte får det särskilda stöd som utredningar visar att de är i behov av. Rektorn säger också att eleverna inte kan få särskilt stöd i alla ämnen. Elever kan inte heller få särskilt stöd inom ramen för den ordinarie undervisningsgruppen i alla ämnen, trots att det i utredningar inte finns något som antyder att det skulle vara olämpligt utifrån elevens behov. Enligt rektorn beror det bland annat på att det saknas behöriga lärare och speciallärare. När Skolinspektionen frågar vilket stöd de elever får som har åtgärdsprogram men där det saknas beslutade stödinsatser svarar rektorn att hon inte kan svara på om dessa elever får något stöd och vilket stöd de i så fall får.

Representanter från elevhälsan säger i intervju att inte alla elever får det särskilda stöd som de är i behov av för att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. De säger att några elever får adekvat särskilt stöd, att några får särskilt stöd som inte utgår ifrån behoven och att några inte får något särskilt stöd alls. Enligt representanterna beror det bland annat på att det inte finns tillräckligt med resurser för att tillhandahålla det särskilda stöd som konstaterats i utredningar för samtliga elever och i samtliga ämnen. Det leder enligt representanterna till att stödet inte alltid utgår ifrån elevens behov då "man lappar och lagar" med de resurser som finns att tillgå. En konsekvens av det uteblivna stödet är enligt elevhälsorepresentanter att elever hamnar i situationer som de inte kan hantera och blir utåtagerande. Ingen ur elevhälsan kan svara på vilket stöd de elever får som har åtgärdsprogram men där det saknas beslutade stödinsatser.

Lärare säger i intervju att inte alla elever får det särskilda stöd på det sätt och i den omfattning som utredningar visar att de är i behov av. Till exempel säger de att elever som skulle behöva stöd under alla lektioner bara får det under vissa och att elever inte kan få stöd i alla ämnen. En orsak uppges vara att det saknas personal, bland annat i form av studiehandledare. Lärare beskriver också att de är trångbodda på skolan och att elever som är i behov av undervisning i mindre grupp inte alltid får det på grund av att det saknas utrymmen att vara i.

Av åtgärdsprogram framgår inte alltid vilket särskilt stöd rektorn beslutat om.

Av dokumentstudier framgår att det på Erikslundskolan 7-9 finns upprättade åtgärdsprogram utan stödinsatser som motsvarar de behov som enligt utredningar föreligger för att eleverna ska nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Till exempel anges i utredningen för en elev att eleven "har behov av särskilt stöd i samtliga teoretiska ämnen och i socialt samspel med jämnåriga/klasskamrater". Av åtgärderna i elevens åtgärdsprogram framgår dock inte vilket särskilt stöd eleven får för att nå kunskapskraven i samtliga teoretiska ämnen där eleven har betyget F eller vilket stöd eleven får i det sociala samspelet med andra. Av dokumentstudier framgår också att det för flera elever finns upprättade åtgärdsprogram men där det helt saknas stödinsatser. Till exempel saknas i åtgärdsprogrammen beslutade stödåtgärder för flera elever som har och har haft betyget F i samma ämne i flera terminer, och där det av utredningar framgår att eleverna är i behov av särskilt stöd. Därmed framgår inte heller i vilken omfattning eleverna får stöd, vad stödet består i eller vem som är ansvarig.

Rättslig reglering

I skollagen anges att om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Vidare anges i skollagen att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som

behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Skolinspektionens bedömning vid uppföljning av tillsynen

Utredningen visar att det fortfarande finns elever vars stödbehov inte utreds trots att de inte nått eller befaras inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås och extra anpassningar inte är tillräckliga för att tillgodose elevernas stödbehov. Uppföljningen visar också att de utredningar om särskilt stöd som gjorts i flera fall är så bristfälliga att de inte påvisar elevernas stödbehov. Därmed har inte rektorn kunnat fatta beslut om adekvata stödinsatser för dessa elever. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att de åtgärder som huvudmannen vidtagit inte är tillräckliga för att Skolinspektionens föreläggande den 30 augusti 2017 kan anses ha följts. Därutöver har det av tillsynen framkommit att det finns elever som inte får det särskilda stöd de är i behov av, trots att utredningar visat att behov av särskilt stöd föreligger för att eleven ska nå de mål som minst ska uppnås. Skolinspektionen kan därmed konstatera, precis som i Skolinspektionens beslut den 20 december 2016, att denna brist återigen föreligger. Därtill kommer att det av flera åtgärdsprogram inte framgår vilket särskilt stöd rektorn beslutat om, varför det för elever och vårdnadshavare inte är möjligt att bedöma om de stödinsatser som ges är tillräckliga eller adekvata.

Huvudmannen och rektorn behöver vidta ytterligare åtgärder för att garantera att alla elever i behov av särskilt stöd uppmärksammas och utreds samt säkerställa att alla elever ges det särskilda stöd de enligt skollagen har rätt till. Därtill behöver huvudmannen och rektorn se till att det av åtgärdsprogram framgår vilket stöd eleven får.

Motivering till val av verktyg

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 10 § skollagen förelägga en skolhuvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart.

Ett föreläggande får enligt 26 kap. 27 § första stycket skollagen förenas med vite. Ett föreläggande ska, enligt 26 kap. 27 § andra stycket skollagen, förenas med vite om förelägandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Som konstaterats ovan uppfyller Borås kommun inte de krav som följer av de författningar som gäller för verksamheten. Kommunen föreläggs därför att avhjälpa bristerna genom att vidta de åtgärder som beskrivits ovan.

Skolinspektionen har vid uppföljningen kunnat konstatera att det fortfarande finns omfattande brister i skolans arbete med särskilt stöd. Borås kommun har inte, trots två tidigare förelägganden, avhjälpt den brist som avser skyldigheten att utreda elevers behov av särskilt stöd. Vid uppföljningen har Skolinspektionen även kunnat konstatera att en brist som tidigare bedömts vara avhjälpt avseende tillhandahållande av särskilt stöd återigen föreligger, samt att ytterligare brist avseende utarbetande av åtgärdsprogram tillkommit. Skolans arbete med särskilt stöd har haft allvarliga brister under en längre tid. Det är högst sannolikt att bristerna, under den tid de fortgått, haft en negativ inverkan på elevernas förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Om bristerna tillåts fortgå inom detta centrala område är det troligt att de även framöver kan komma att få allvarliga konsekvenser för eleverna. De elever som drabbas av bristerna är framförallt sådana som får betraktas som särskilt utsatta utifrån att de uppvisar svårigheter av olika slag och att de inte får det stöd i undervisningen som de har rätt till enligt skollagen. Det är därför angeläget att bristerna snarast rättas till.

Skolinspektionen bedömer, mot ovanstående bakgrund, att bristerna är sådana att de allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Därför, och då det inte av särskilda skäl kan anses obehövt, ska Skolinspektionen förena föreläggandet med vite. Denna bedömning görs mot bakgrund av bristernas allvar, de konsekvenser bristerna redan fått och framöver riskerar att få samt den tid under vilken bristerna redan fortgått.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Beskrivning av brister

- Rektorn säkerställer inte att utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)
- Lärare, eller annan personal, som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler inte detta till rektorn. Rektorn anmäler inte till huvudmannen då det kommit till rektorns kännedom att en elev anser sig ha blivit

utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten. (6 kap. 10 § skollagen)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.
- Då lärare och annan personal får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten ska de anmäla detta till rektorn.
- Då rektorn får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten ska rektorn anmäla detta till huvudmannen.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att inte alla elever på Erikslundskolan 7-9 tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet. Utredningen visar en skolmiljö med stora brister som frekvent innehåller konflikter med inslag av våld och kränkande språkbruk. Det finns flera elever som känner sig oroliga eller rädda i skolan och elever utsätts regelbundet för verbala eller fysiska kränkningar. Elever vågar inte alltid berätta för vuxna om kränkningarna av rädsla för reprimander från andra elever och det finns elever som är rädda att komma till skolan, eller som inte kommer till skolan, på grund av konflikterna. Trots detta visar tillsynen att inte alla lärare på skolan reagerar på dessa kränkningar och fysiska slagsmål.

Skolinspektionen bedömer också att inte alla elever på Erikslundskolan 7-9 tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Lärare och elever vittnar bland annat om att de pågående konflikterna och den stökiga miljön i korridorerna påverkar elevernas studieron inne i klassrummen mycket negativt. Elever har svårt att koncentrera sig på skolarbetet och går därmed miste om undervisningstid. Trots att de ansvariga känner till den bristande studieron inte tillräckligt verkningsfulla åtgärder vidtagits för att komma till rätta med situationen.

Därtill bedömer Skolinspektionen att det inte finns ett fungerande system för att anmäla kränkande behandling till rektor respektive huvudman vid skolan. Vid tillsynen har det framkommit att inte alla lärare på skolan anmäler alla fall av kränkande behandling till rektorn, vilket lärarna själva uppger beror på tidsbrist. Rektorn anmäler å sin sida inte alltid till huvudmannen då hon fått kännedom om att elever ansett sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i

samband med verksamheten. Detta beror enligt rektorn bland annat på att lärarna inte dokumenterar sina anmälningar skriftligt.

Skolinspektionen bedömer mot ovanstående bakgrund att utbildningen inte bedrivs på ett sådant sätt att verksamheten uppfyller författningarnas krav.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling och att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga kränkande behandling av elever. En lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolinspektionens utredning

Skolmiljön på Erikslundskolan 7-9 präglas inte av trygghet.

Elever säger i intervju att det regelbundet förekommer bråk och slagsmål på skolan och att det har varit flera stora slagsmål under höstterminen 2017. Enligt vissa elever förekommer slagsmålen så ofta som en gång i månaden, enligt andra en gång i kvartalet. Några elever säger att det är bråk eller slagsmål varje vecka. Enligt eleverna beror det bland annat på att skojbråk urartar och leder till större slagsmål. Flera elever berättar att de har blivit vittne till slagsmål mellan elever på skolan men också mellan elever på skolan och andra som kommit till skolan för att slåss. Vid ett tillfälle sparkade elever på varandra och drog varandra i håret. Vid ett annat tillfälle tog en elev stryptag på en annan. Vid ytterligare ett tillfälle fick en elev motta slag från en vuxen som kommit till skolan för att slåss. Elever berättar att polis har tillkallats vid flera tillfällen p.g.a. av slagsmålen.

Beslut

2018-03-05

16 (25)

Dnr 43-2016:4680

Flera elever säger att de känner sig otrygga p.g.a. alla slagsmål och konflikter och att de blir rädda när de ser slagsmålen, särskilt då det kommer folk utifrån till skolan för att slåss. Vidare säger de att det finns elever som är rädda för att komma till skolan och att några inte kommer till skolan p.g.a. konflikterna. Några elever säger att de försöker hålla sig undan slagsmålen och att de kan känna sig trygga så länge de gör det. De berättar att det är viktigt att hålla sig utanför slagsmålen för att inte bli inblandad i dem. På frågan om hur man gör för att hålla sig utanför slagsmålen berättar elever att de inte säger sina åsikter, är tysta och håller sig borta från de platser där slagsmålen sker.

Elever berättar i intervju att det finns elever på skolan som har mer makt än andra och att man inte vill hamna i konflikt med dem av rädsla för att bli "hatad" eller utfryst. Det finns också en rädsla för att bli kallad "golare" om man berättar om konflikterna och slagsmålen vilket gör att flera elever inte vågar berätta för vuxna på skolan om dessa. Några säger att det är lönlöst att berätta för de vuxna vad som försiggår på skolan eftersom de ändå inte gör något för att komma till rätta med situationen. Enligt några elever finns det bara en vuxen på skolan som har tillräckligt med respekt bland eleverna för att kunna stoppa konflikter.

Utöver fysiska kränkningar och slagsmål berättar också eleverna att det regelbundet förekommer verbala kränkningar. Det handlar om nedlåtande kommentarer såsom "häxa", "hora", "jävla feminist" och "din mamma är tjock". Elever kan också få frågor av typen "sminkar du dig för att du är ful utan smink?". Elever berättar att de tycker att det är jobbigt att få denna typ av kommentarer, även om de, som de uttrycker det "inte bryr sig". De beskriver att de inte känner att de har lov att vara som de vill av rädsla för att bli utsatta för kränkande kommentarer. De säger också att de verbala kränkningarna har pågått i flera år och att det finns vissa elever på skolan som är mer utsatta och får utstå fler kommentarer än andra.

Under Skolinspektionens uppföljningsbesök vid Erikslundskolan 7-9 kom elever spontant fram till Skolinspektionens utredare för att berätta om att de inte känner sig trygga på skolan. De säger att det ofta förekommer bråk och att det dagligen sker verbala kränkningar.

Lärare säger i intervju att det förekommer slagsmål på skolan. Vidare berättar lärare att både elever och lärare regelbundet utsätts för verbala kränkningar, ibland grova sådana. De delar elevernas bild av att mindre tjafs ibland leder till slagsmål. De bekräftar också att slagsmålen mellan elever bland annat innefattat strypgrepp. Lärare beskriver att det är elever ur flera olika grupper som bråkar. Vidare säger de att eleverna på skolan överlag är trygga men att

Beslut

2018-03-05

17 (25)

Dnr 43-2016:4680

det finns elever som tycker att det är jobbigt att det förekommer slagsmål på skolan.

Representanter från elevhälsan säger i intervju att det pågår många konflikter mellan elever på skolan och att det ofta är bråk i korridorerna. De säger att otryggheten på skolan är allvarlig och bekräftar elevernas utsaga om att det förekommit slagsmål där elever tagit stryptag på varandra. Elevhälsan beskriver det som att det på skolan är "kaos" flera dagar i veckan, både verbalt och i form av slagsmål. Vidare berättar elevhälsan att det förekommer att elever utmanar varandra i slagsmål för att vinna respekt i gruppen. Elevhälsan säger att både elever och vuxna känner sig otrygga på skolan och att det sker incidenter varje vecka. Skolsköterskan säger att det i hälsosamtal med elever framkommit att flera elever känner sig otrygga på skolan. Gällande verbala kränkningar så säger elevhälsan att både elever och lärare regelbundet utsätts för sådana. Till exempel blir elever enligt elevhälsan kallade för "hora" och "bitch" på vardaglig basis. De säger att det är så vanligt att ingen längre reagerar. Vidare säger de att de inte tror att alla lärare vågar säga till då verbala kränkningar sker, och att eleverna ibland behandlar dem "som luft" när de säger till.

Rektorn säger i intervju att det på skolan förekommer slagsmål åtminstone en gång i månaden. Rektorn bekräftar elevernas utsagor om att det råder en s.k. tystnadskultur på skolan där elever ogärna berättar om de konflikter och slagsmål som förekommer, men att hon ändå får reda på vad som händer. Rektorn berättar att en elev under ett slagsmål fick en arm över halsen så att eleven tappade andan, men att det inte var fråga om ett regelrätt stryppgrepp. Rektorn bekräftar dock att det förekommit att en elev fått motta en örfil av och sedan hamnat i slagsmål med en vuxen som kommit till skolan för att slåss. Enligt rektorn var det flera elever som såg händelsen och som tyckte att det var fruktansvärt obehagligt. Vidare berättar rektorn att elever hotar varandra med slagsmål och att ett syskon till en elev som blivit hotad kommit till skolgården och visat upp en kniv. Rektorn bekräftar elevernas och lärarnas utsagor om att det ofta handlar om mindre tjafs/skojbråk som urartar till riktiga bråk och slagsmål. Rektorn bekräftar också att polisen varit på skolan flera gånger under höstterminen 2017 då konflikterna uppges ha eskalerat. Hon säger också att det kommit till hennes kännedom att det finns lärare som har sett ett slagsmål men inte agerat. Rektorn tycker att det är upprörande. Enligt rektorn så finns det enstaka elever som inte vågat komma till skolan p.g.a. konflikterna men att dessa då har fått stöttning av studiecoacher för att ta sig till skolan. Därtill säger rektorn att hon nyligen fått information från elever om att det förekommer narkotika på eller i anslutning till skolan, vilket enligt henne kan skapa en oro i elevgruppen.

Enligt rektorn leder ovan beskrivna situation till en sämre miljö för alla elever på skolan, även för dem som inte är direkt involverade i slagsmålen och konflikterna. Hon säger att det råder en allmän oro på skolan som är bekymmersam. På frågan om det finns elever som far illa på skolan av den oroliga miljön så svarar rektorn ja, men att inte alla påverkas av otryggheten. Hon säger att ett problem på skolan är att det är trångt och att elever som vill hålla sig undan konflikterna inte har så många ställen att gå undan på. Gällande de verbala kränkningarna så säger rektorn att språkbruket på skolan är förfärligt. Hon bekräftar att elever får utstå kränkningar, både i skolan och via sociala medier. Till exempel säger hon att elever kallas för "Smuts-elevens namn".

Verksamhetschefen och grundskolenämndens ordförande bekräftar i intervju att de känner till att det förekommer konflikter och slagsmål på skolan. Verksamhetschefen berättar att han efter regelbundna besök på skolan fått en bild av att det på skolan råder en "tuff jargong" och bekräftar elevhälsans bild av att elever ibland ignorerar tillsägelser från vuxna. Verksamhetschefen bekräftar också att det råder en s.k. tystnadskultur på skolan och att det förekommit att elever som sagt till lärare om konflikter blivit hotade av andra elever på skolan p.g.a. att de har "golat". Verksamhetschefen bekräftar rektorns utsaga om att det finns lärare på skolan som inte agerar vid konflikter och att det mer generellt saknas vuxna i skolans allmänna utrymmen som kan upptäcka och stoppa konflikterna. I huvudmannens synpunkter på protokollet efter uppföljningsbesöket, som inkom till Skolinspektionen den 17 januari 2018, skriver grundskolenämndens ordförande att hans bedömning är att det blivit "avsevärt mycket bättre på skolan sista året".

Under Skolinspektionens uppföljningsbesök vid Erikslundskolan 7-9 blir Skolinspektionen utredare vittne till flera kränkningar mellan elever: En elev trycks in i ett värmeskåp av en annan elev, flera elever blir knuffade av andra elever trots att de högljutt ber eleverna att sluta och en elev ropar "jävla fitta" till en annan elev i korridoren.

Skolmiljön på Erikslundskolan 7-9 präglas inte av studiero.

Elever berättar i intervju att studieron varierar mellan olika lärare och ämnen. De säger att det ofta är stökigt, skrikigt och högljutt på rasterna, och att det leder till att studieron för elever som har lektion störs. Till exempel störs de av att elever som har rast sparkar på skåpen i korridorerna utanför klassrummen. Vidare berättar elever att det även kan vara stökigt inne på lektionerna. De säger att det i vissa ämnen är sämre studiero än i andra. På vissa lektioner är det enligt eleverna kaos. Under dessa lektioner skriker lärare och elever på varandra. Elever uppges fokusera på annat än skolarbete, t.ex. genom att

härma lärare för att reta upp läraren och därmed "sabba undervisningen". Enligt eleverna är det på detta sätt minst en gång i veckan och leder till att elever som vill jobba får sitta och vänta på att det blir lugnt, vilket ibland tagit halva lektionstiden i anspråk. Det uppges också leda till att elever får svårt att koncentrera sig. Värst är det enligt eleverna för dem som har svårt att koncentrera sig. Eleverna säger att lärare säger till men att det inte alltid hjälper.

Lärare bekräftar att studieron varierar. De säger att det inte går att få studiero på alla lektioner då det pågår konflikter i korridorerna utanför klassrummen. De berättar att elever i korridorerna sparkar på klassrumsdörrar och att elever inne i klassrummen då vill gå ut för att prata med sina kompisar. P.g.a. brist på utrymmen har många elever, enligt lärarna, ingen annanstans än i korridoren att vara under rasterna vilket gör att ljudvolymen där blir för hög, och stör elever som har lektion.

Representanter från elevhälsan säger i intervju att elever berättat för dem att det är jättestökigt i korridorerna och att det gör att eleverna inte kan koncentrera sig under lektionerna. På vissa platser beskriver de att det är kaos, att elever knuffas och att det skriks. Elevhälsan säger att lärare berättat för dem att studieron varierar mellan olika lektioner. Enligt skolsköterskan har eleverna svarat på en enkät om trygghet och studiero av vilken det framgår att en stor andel elever har svårt att koncentrera sig under lektionerna. Nästan alla elever i en årskurs har i hälsosamtal med skolsköterskan berättat att det är väldigt pratigt på lektionerna. Det leder till att några elever inte orkar vara kvar i klassrummet och därför går därifrån.

Rektorn säger i intervju att lärare berättat för henne att det är kaos under vissa lektioner. Rektorn har vid verksamhetsbesök inte kunnat se annat än att det är studiero under lektionerna, men säger att hon får signaler om att studieron brister då hon inte är där.

Under Skolinspektionens uppföljningsbesök vid Erikslundskolan 7-9 noterar Skolinspektionen att elever som vistas i korridorerna stör elever i klassrummen, bland annat genom att vara högljudda och genom att sparka på elevskåp utanför klassrummen.

Lärare och rektorn anmäler inte alla fall av kränkande behandling.

I intervju med rektorn, lärare, elevhälsa och elever framkommer att det regelbundet förekommer konflikter med inslag av våld samt kränkande språkbruk. I intervjuer framkommer dock att dessa fall av kränkande behandling inte alltid anmäls vidare till rektorn respektive huvudmannen.

Lärare säger i intervju att det förekommer så många verbala kränkningar att de inte anmäler dem alla till rektorn på grund av tidsbrist. Elevhälsans representanter säger att det finns en rutin av vilken det framgår att alla fall av kränkande behandling ska anmälas till rektorn men att det inte görs. Till exempel tror de inte att lärare anmäler alla fall av verbala kränkningar till rektorn, såsom när elever skriker "hora" till varandra, eftersom de har blivit så vanliga att igen reagerar.

Rektorn säger i intervju att hon tagit emot anmälningar om kränkande behandling från lärare men att lärare inte skriftligen rapporterar alla kränkningar som sker. De säger vad som händer men dokumenterar inte kränkningarna, säger hon. Det gör att rektorn inte heller anmäler dessa vidare till huvudmannen. Rektorn säger också att det förekommer sexuella trakasserier, men att eleverna inte vill anmäla dessa, och att det då inte kan rapporteras vidare till huvudmannen. Rektorn säger att hon alltid anmäler till huvudmannen då det varit slagsmål på skolan.

Verksamhetschefen säger i intervju att det inte bara är "stora konflikter" som anmäls men kan inte svara på om alla kränkningar anmäls och därmed kommer till huvudmannens kännedom.

Motivering till val av verktyg

Enligt 26 kap. 10 § skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna.

Ett föreläggande får enligt 26 kap. 27 § första stycket förenas med vite. Ett föreläggande ska, enligt 26 kap. 27 § andra stycket skollagen, förenas med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövt.

Som konstaterats ovan uppfyller Borås kommun inte de krav som följer av de författningar som gäller för verksamheten. Kommunen föreläggs därför att avhjälpa bristerna genom att vidta de åtgärder som beskrivits ovan.

Skolinspektionen har vid uppföljningen kunnat konstatera att det finns omfattande brister i skolans arbete med att tillförsäkra alla elever en miljö som präglas av trygghet och studiero. Vidare visar tillsynen att lärare inte anmäler alla fall av kränkande behandling till rektorn och att rektorn inte anmäler

Beslut

2018-03-05

21 (25)

Dnr 43-2016:4680

vidare alla fall av kränkande behandling som kommer till hennes kännedom till huvudmannen.

Det är mycket viktigt att alla elever kan få känna sig trygga i sin egen skolmiljö. Av tillsynen har dock framkommit att så inte är fallet på Erikslundskolan 7-9. Den bristande tryggheten leder till och med för vissa elever till att de inte vill gå till skolan. Det leder också till att elever aktivt måste hålla sig undan konflikter, både fysiskt och genom att uttrycka sig på ett sätt som inte kan uppfattas som provocerade. Det finns elever som på grund av att de inte får sitt behov av särskilt stöd tillgodosett hamnar i konflikter och både för sig själv och andra elever bidrar till otryggheten. Den bristande studieron medför att elever har svårt att koncentrera sig under lektioner och att de går miste om undervisningstid. Den riskerar dessutom att ytterligare försvåra för elever som redan – som en följd av brister inom särskilt stöd – befinner sig i en utsatt situation. Att lärare och rektorn inte anmäler alla fall av kränkande behandling vidare till rektorn respektive huvudmannen innebär att det saknas en viktig del i arbetet med att motverka kränkande behandling och i arbetet med att komma till rätta med den otrygga miljön på skolan. Om bristerna inom detta område tillåts fortgå riskerar de att även fortsatt få allvarliga konsekvenser för eleverna. Tillsynen har visat att bristerna har funnits under åtminstone en hel termin och det är angeläget att bristerna inom detta centrala område snarast rättas till.

Skolinspektionen bedömer, mot ovanstående bakgrund, att bristerna är sådana att de allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Därför, och då det inte av särskilda skäl kan anses obehövt, ska Skolinspektionen förena föreläggandet med vite. Denna bedömning görs mot bakgrund av bristernas allvar, de konsekvenser bristerna redan fått och framöver riskerar att få samt den tid under vilken bristerna redan fortgått. Grund för denna bedömning är också de övriga brister av allvarlig karaktär som konstaterats i verksamheten i detta beslut.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Borås kommun att senast den 18 maj 2018 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Förutsättningar för lärande*Beskrivning av brister*

- Rektorn säkerställer inte att eleverna deltar i utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Uteblir en elev utan giltigt skäl ser inte rektorn till att elevens vårdnadshavare informeras samma dag. (7 kap. 17 § skollagen)

Åtgärder

- Rektorn ska säkerställa att eleverna deltar i utbildningen, om eleven inte har giltiga skäl att utebli. Uteblir en elev utan giltigt skäl ser rektorn till att elevens vårdnadshavare informeras samma dag.

*Motivering till bedömning av brist**Skolinspektionens bedömning*

Tillsynen visar att det finns brister i skolan arbete med att säkerställa att eleverna deltar i utbildningen, om de inte har giltigt skäl att utebli. Lärarna rapporterar inte alltid elevernas frånvaro trots att de enligt skolans frånvarorapporteringsrutin ska göra det dagligen. Dessutom har skolans digitala frånvarorapporteringssystem fungerat endast under del av innevarande läsår. Detta får till följd att elevernas frånvaro inte uppmärksammas och att huvudmannen inte har förutsättning att kunna kontrollera att alla skolpliktiga elever fullgör sin skolgång. Av tillsynen framkommer även att elevernas vårdnadshavare inte informeras samma dag som elev uteblivit från utbildningen utan giltigt skäl.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska en elev i grundskolan delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Kommunen är enligt 7 kap 22 skollagen skyldig att se till att eleverna i dess grundskola fullgör sin skolgång. Om en elev utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande.

Enligt Skolverkets allmänna råd om "Arbetet med att främja närvaro och att uppmärksamma, utreda och åtgärda frånvaro i skolan" (SKOLFS 2012:1290) bör rektorn se till att skapa rutiner för kontinuerlig frånvarorapportering som gör det möjligt att snarast uppmärksamma och ha en samlad bild av elevernas frånvaro, samt se till att det finns rutiner för rapportering av ogiltigt frånvaro till vårdnadshavaren som säkerställer att informationen når vårdnadshavaren samma dag.

Beslut

2018-03-05
23 (25)
Dnr 43-2016:4680

Skolinspektionens utredning

Enligt elevhälsans representanter finns det vid Erikslundskolan 7-9 flera elever som har omfattande ogiltig frånvaro men där skolan inte vet hur omfattande den är. Enligt dem beror det på att systemet för frånvarorapportering på skolan inte fungerat under hela höstterminen 2017 med undantag för några veckor i slutet av terminen. Därtill säger elevhälsan att det beror på att lärare inte registrerar elevernas frånvaro och att det är otydligt vem som ansvarar för att eleven kommer till skolan. Vidare säger elevhälsan att vårdnadshavare till elever med frånvaro upp emot 60 procent inte har kontaktats. De säger att dessa elever inte mår bra men att ingen följer de regler och riktlinjer som finns kring hur frånvaron ska registreras och hanteras. En elevhälsorepresentant säger att det finns elever som ingen vet var de är, men där vårdnadshavarna tror att eleverna är i skolan.

Rektorn bekräftar i intervju att det finns en frånvarorutin av vilken det framgår att lärare ska rapportera elevernas frånvaro dagligen, men att den inte följs. Att lärare inte rapporterar elevernas frånvaro leder enligt rektorn till att elevers frånvaro inte uppmärksammas. Enligt rektorn har inte huvudmannen efterfrågat några rapporter över elevernas frånvaro.

Verksamhetschefen säger i intervju att de har bekymmer med elever som inte kommer till skolan. Han säger att 80 procent av närvaron var registrerad under vecka 47 (2017).

Motivering till val av verktyg

Borås kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Borås kommunförelägg därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Beslut

2018-03-05
24 (25)
Dnr 43-2016:4680

På Skolinspektionens vägnar

Maria Wassén
Avdelningschef

Therése Lumberg
Föredragande/utredare

Hur man överklagar, se bilaga 1

Bilagor

Bilaga 1: Överklagandehänvisning

Beslut

2018-03-05
25 (25)
Dnr 43-2016:4680

Bilaga 1: Överklagandehänvisning

Skolinspektionens beslut om föreläggande med vite får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet ställs till Förvaltningsrätten i Stockholm, men ska skickas eller lämnas till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg.

Överklagandet ska ha inkommit till Skolinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om klaganden är en part som företräder det allmänna ska överklagandet dock ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och vilken ändring som önskas. De skäl som finns för ändring bör också anges. Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller dennes ombud.